

CULTURA POPULAR

En record del primer concert de la Lira

L'entitat musical històrica La Lira Ampostina rememora la seua història amb motiu del 106è aniversari de l'esdeveniment

Amposta Nerea Also

Les bandes musicals tenen un paper molt destacat en la cultura ebreca. Amb representació en la majoria dels municipis de la demarcació, són una part imprescindible de qualsevol esdeveniment festiu i també signifiquen un moment important en l'aprenentatge de qualsevol músic que en forme part. En general, compten amb un llarg recorregut històric que es remunta bastantes dècades enrere, que en alguns casos fins i tot arriba a principis de segle passat.

A l'Ebre hi ha diversos exemples de com s'ha forjat esta tradició i s'ha mantingut a través dels anys. És, per exemple, el cas d'Ulldecona, que l'any passat va celebrar el 150è aniversari de la banda, tot i que documents trobats en arxius apunten que els seus antecedents són bastant més antics. De la mateixa manera, hi ha registres de l'existència d'altres formacions amb molta història, creades a principis del s. XX en municipis com Paüls, Roquetes, Tortosa, Ginestar o la Fatarella.

La passió per la música és tradicionalment tan gran que algunes localitats han arribat a tenir més d'una banda, com Amposta, que manté molt actives dos bandes centenàries. La unió Filharmònica, fundada oficialment el 1918, però amb antecedents de principis de segle, i la Lira Ampostina, constituïda el 1916, són un important motor social i cultural en la ciutat. Regularment, participen en esdeveniments com el Mercat a la Plaça, en les cercaviles i concerts de Festes Majors o animant en dies especials com la Diada.

Imatge d'arxiu del primer concert de La Lira. / LIRA AMPOSTINA

Este mes de maig, precisament, la Lira ha estat de celebració recordant els seus inicis. Amb un acte obert al públic, ha ensenyat a tothom que s'hi volgués apropar les seues instal·lacions i racons, que són testimonis del temps, des de l'Auditori fins a l'Espai de Projectió Cinematogràfica. Tot això, per a celebrar el 106è aniversari del primer concert de la banda.

La història de l'entitat, però, comença un parell d'anys enrere, amb les Festes Majors del 1915, quan un grup de músics es va unir per a tocar després de proposar-ho el músic Francesc Roig i Treig. El 14 d'agost, La Lira ofería el seu primer ball, fet que va despertar l'interès de xiquets del poble per la música. Els jòvens van acudir a Roig i Treig perquè els ensenyés, i el 1916, durant les Festes del Santíssim, la banda va fer la seua primera sortida per encàrrec de

l'alcalde Palau. En aquell moment, la banda comptava amb jòvens que no tenien gaire expertesa, raó per la qual es van haver de contractar reforços de fora, per a ajudar-los.

Estes primeres experiències van conduir Roig i Treig a redactar uns estatuts, que van ser la base per a la constitució de la societat musical, l'octubre de 1916, i, un any més tard, van oferir el primer concert, a la plaça de l'Església, davant l'antic edifici de l'Ajuntament, que es va convertir en un gran esdeveniment.

El concert, sota la batuta del mestre Roig i Treig i amb un gran públic assistent, va celebrar-se amb motiu d'un bateig. Hi van participar una trentena de músics. Segons les fonts de l'arxiu de la Lira, així ho recordava, l'any 1969, al butlletí d'Informació local d'Amposta, un dels fundadors de la banda, Agustí Ruiz Tomàs, que va viure aquell moment amb no-

mes onze anys. "Els músics no eren gaire destres, i van interpretar dos composicions, 'Quinto de Montaña' i 'Pieza de Solos', en què totes les figures eren blanques, negres i corxeres". Tomàs afegia que "els llavis i els dits no donaven per a més, però el públic va aplaudir moltíssim, cridaven 'bravo' i demanaven que repetissen la interpretació".

Amb el creixent èxit, la banda va continuar tocant en públic i oferint actuacions, algunes tan destacades com l'animació musical en les proves de resistència durant la construcció del pont. Malauradament, però, va arribar la Guerra Civil i el Franquisme, per la qual cosa es va illegalitzar l'agrupació musical i tota la resta d'associacions culturals. No va ser fins al 1943 quan la societat va aconseguir reprendre l'activitat sota el nom de Sociedad Musical la Lira Ampostina de Educación y Descan-

so, amb una adaptació dels estatuts.

Des de llavors, amb molts anys i concerts a l'esquena, l'agrupació ha participat en certàmens i intercanvis culturals per Europa. Amb tot això ha anat adquirint prestigi i reconeixements tan destacats com el premi al Certamen Internacional de Bandes de Música Vila d'Altea. Destaca, sobretot, l'atorgament de la Creu de Sant Jordi l'any 1995, que els convertia en la primera banda musical a obtenir-la. La Societat Musical de La Lira, a més, va ser també una de les fundadores de la Federació Catalana de Societats Musicals, el 1981.

DIRECTORS DE BANDA Per la direcció de la banda, després de Roig i Treig, hi han passat Josep Zaragoza, Santiago Larios, Josep Homs, Juli Parniella, Francesc Casanovas, Antoni Edo i Octavi Ruiz, a qui s'ha dedicat el nom de l'Auditori pels molts anys de dedicació i la seua llarga trajectòria dins de la societat. Ruiz va ser director de l'escola i la banda de música de 1981 a 2020, el període daurat de l'entitat. Ruiz, net d'Agustí Ruiz, va estar durant gairebé 40 anys al darrere de l'etapa més pròspera de La Lira Ampostina, amb la implementació del grau professional de Música i concerts arreu del territori nacional, però també de l'estranger. Durant la seua etapa com a director, la societat ha actuat en Jocs Olímpics, al Palau Sant Jordi, al Palau de la Música de Barcelona i al de València, i ha estat reconeguda amb premis com el primer lloc al Certamen Internacional de Música Vila d'Altea. Amb la seua retirada, Ruiz va passar la batuta al músic ampostí, també format a La Lira, Sergi Costes. ■